

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania G. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Siedlcach

o prawo do emerytury pomostowej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 21 czerwca 2023 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 21 kwietnia 2022 r., sygn. akt III AUa 818/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

(AGM)

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie, wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2022 r., oddalił apelację G. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 9 września 2021 r.

Ze sprawy wynika, że odwołujący się prawo do emerytury pomostowej wywodzi z zatrudnienia w T. SA oraz T1. SA. W ocenie Sądu pierwszej instancji ubezpieczony nie nabył prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 w związku z art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 664, dalej ustawa pomostowa),

ponieważ nie wykazał 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Sąd Okręgowy podkreślił, iż obie te normy odwołują się do wykazów prac stanowiących załączniki nr 1 (w szkodliwych warunkach) i nr 2 (w szczególnym charakterze) do ustawy pomostowej. Prace telefonisty central międzymiastowych i miejscowych w urzędach pocztowo-telekomunikacyjnych i telekomunikacyjnych ani prace telemonterów przy montażu, konserwacji i remoncie linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych, ani prace palaczy kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, nie są wymienione w wykazach stanowiących załączniki nr 1 i 2 do ustawy pomostowej.

Sąd pierwszej instancji nie podzielił stanowiska, że praca telefonisty central międzymiastowych i miejscowych stanowi pracę o jakiej mowa w pkt 13, a praca telemontera mieści się w pkt 17 załącznika nr 2 do ustawy pomostowej. Praca telefonisty nie jest pracą przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego, zaś praca telemontera sieci telekomunikacyjnych nie jest pracą elektromonterów bezpośrednio przy usuwaniu awarii oraz eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach prac pod napięciem.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego. W pierwszej kolejności zwrócił uwagę, że odwołujący się po dniu 31 grudnia 2008 r., będąc zatrudniony jako referent, nie wykonywał prac opisanych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Stąd nie ma prawa do emerytury w myśl art. 4 ustawy pomostowej.

Po wtóre, wykaz prac opisany w ustawie pomostowej różni się od zakresu prac, jaki obowiązywał w myśl przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., dalej rozporządzenie). O ile prace telefonisty central międzymiastowych i miejscowych w urzędach pocztowo-telekomunikacyjnych i telekomunikacyjnych, prace przy montażu, konserwacji i remoncie linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych i prace nieautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego są uznawane za pracę w szczególnych

warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wykaz A, Dział VIII, poz. 19 i 20 oraz Dział XIV poz. 1 - załącznik nr 1 do rozporządzenia, o tyle nie stanowią prac wykonywanych w tych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

Skargę kasacyjną wywiódł w imieniu odwołującego się jego pełnomocnik, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., bowiem zaskarżony wyrok rażąco narusza prawo wskutek przyjęcia, że ubezpieczony nie osiągnął okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, jaki jest wymagany do uzyskania emerytury pomostowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Wadliwe rozstrzygnięcie sprawy – zdaniem skarżącego – polega na tym, że mimo przedstawienia określonych dowodów sądy nie podzieliły stanowiska odwołującego się. Zatem ułomność zaskarżonego orzeczenia sprowadza się do tego, że sądy orzekły inaczej niż postulował skarżący. Tego rodzaju sytuacja nie mieści się w obrębie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Materiał dowodowy przedstawiony przez strony podlega swobodnej ocenie. Jeżeli ona mieści się w granicach dopuszczalnych zabiegów interpretacyjnych, typowych ciągów argumentacyjnych, to nie można tego rodzaju mechanizmu uznać za wadliwy. Inaczej mówiąc, nie ma

tu podstaw do poszukiwania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Oddalenie apelacji odwołującego się było efektem oceny szeregu norm prawa materialnego, którego subsumpcję poprzedzały drobiazgowo ustalenia faktyczne. Z tych ustaleń (one wiążą Sąd Najwyższy) wynika, że sporne prace odwołującego się nie są obecnie wymienione w załącznikach do ustawy pomostowej. Ocena zaś, czy dane stanowisko jest takim profitem objęte wymaga systemowego spojrzenia, rozważenia aktualnie i poprzednio obowiązujących przepisów prawa, co też zresztą prawidłowo uczynił Sąd Apelacyjny.

W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że art. 49 ustawy pomostowej zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 tej ustawy, zwalniając je wprawdzie z konieczności wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadzając równocześnie w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o to świadczenie pracownik spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Warunek ten został jasno wyrażony (art. 49 pkt 3 ustawy) i jest zgodny z jej celem. W świetle tego przepisu nie ma podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie może być kwalifikowany jako okres pracy w warunkach szczególnych lub pracy o szczególnym charakterze w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, OSNP 2013 nr 5-6, poz. 62; z dnia 4 września 2012 r., I UK 164/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 185; z dnia 22 lipca 2013 r., III UK 106/12, LEX nr 1555688; z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 159/13, LEX nr 1405231; z dnia 25 października 2016 r., II UK 373/15, LEX nr 217708). Podobne stanowisko w kwestii wykładni art. 49 zostało zaprezentowane w doktrynie prawa (zob. M. Zieleniecki: Emerytura pomostowa w nowym systemie emerytalnym, Gdańsk 2011, LEX).

To, że rodzaj wykonywanej pracy przez odwołującego się można było zakwalifikować jako prace w szczególnych warunkach na podstawie rozporządzenia nie mogło wpłynąć na rozstrzygnięcie Sadu Apelacyjnego,

ponieważ zaliczenie tak kwalifikowanej pracy do stażu pracy w szczególnych warunkach, uprawniających do nabycia prawa do emerytury pomostowej, wymagało jednoczesnego wykazania, że po 31 grudnia 2008 r. odwołujący się wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy pomostowej. Tymczasem ta przesłanka nie została spełniona.

Stąd Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.

AGM

[ał]